

Sara Rademaker, Adviseur MVI bij Circulair Support | **Milan Bijl,** Adviseur MVI bij Hang10

IMPACT MAKEN MET KLIMAATNEUTRAAL INKOPEN

Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Stichting Klimaatvriendelijk
Aanbesteden & Ondernemen

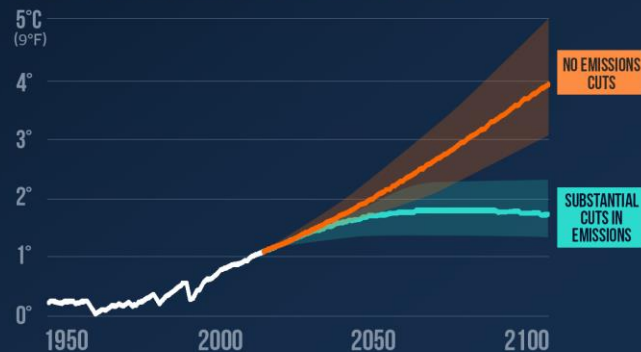
**MVI VERANKEREN IN DE
ORGANISATIE**

Programma

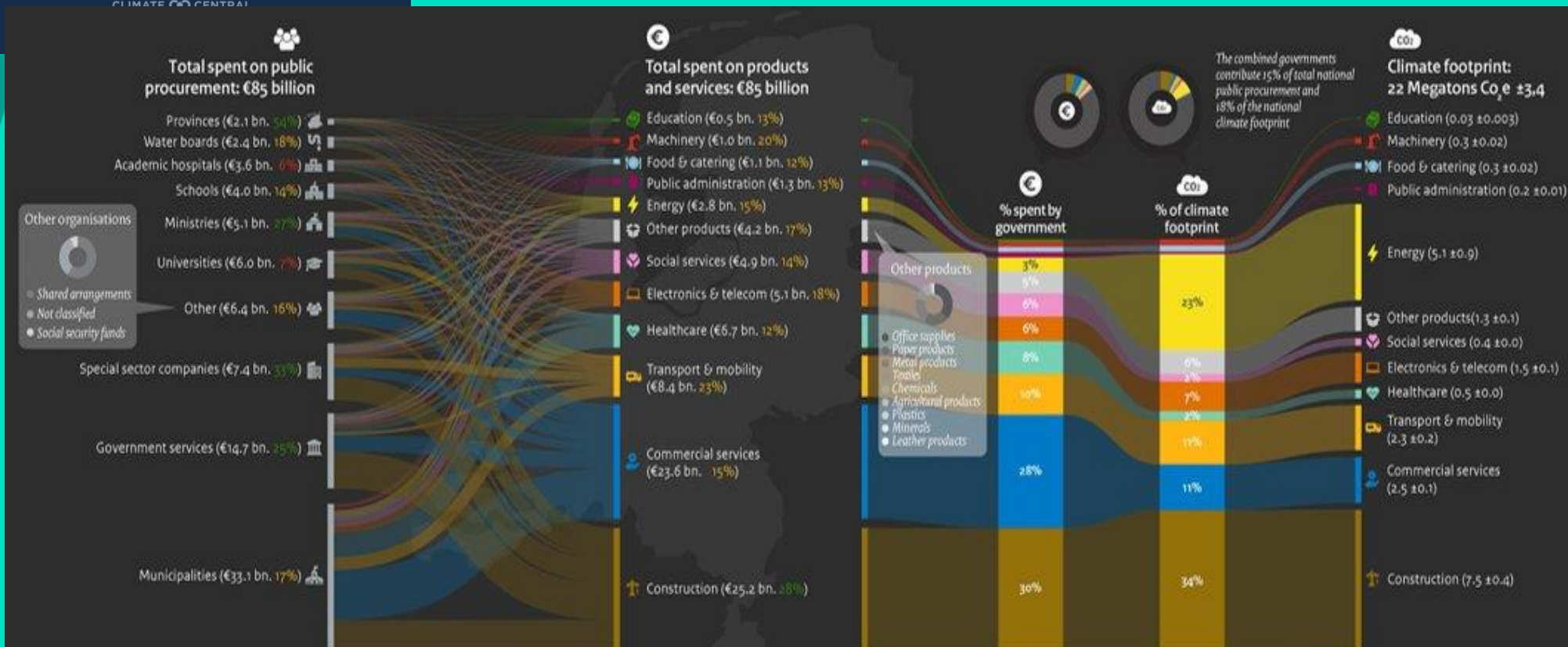
1. Waarom MVI?
2. Bepaal je ambitie (why)
3. Maak beleid (how) + Tips bij opstellen en inbedden van beleid
4. Werk strategie uit (what) +Tips bij uitwerken strategie
5. Tot slot...

FUTURE TEMPERATURES

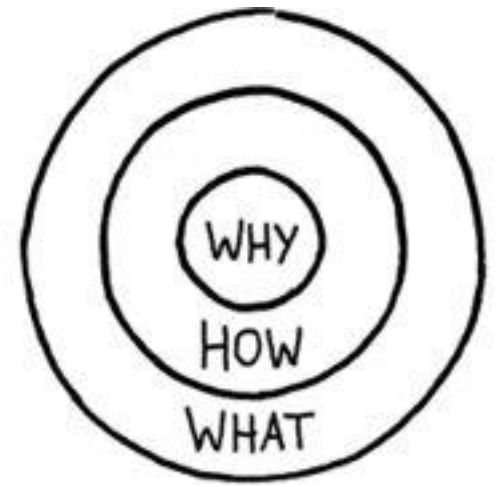
WARMING DEPENDS ON CHOICES TODAY

1. Waarom MVI?

2. Bepaal je ambitie

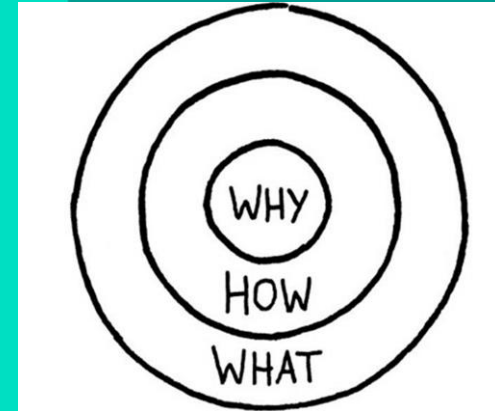
Bepaal de ambitie van de organisatie, en koppel dit aan de “why”

Voorbeeld: Als overheid wil je zorg dragen voor gezonde leefomgeving, dus wil je als organisatie een bijdrage leveren aan tegengaan klimaatverandering. Daarom gaat gemeente X voor klimaat neutrale & circulaire stad.

Wie bepaalt de ambitie? Politiek (gemeenteraad, wethouder, etc)
2 opties:

- De organisatie heeft al een duidelijke ambitie – ga door met stap 3
- Indien onduidelijk: inventariseer ambities & drijfveren van de organisatie & sluit aan bij landelijke ambities klimaatakkoord.

3. Maak beleid voor de invulling van je ambitie (how)

Bepaal beleidsdoelstellingen voor de organisatie

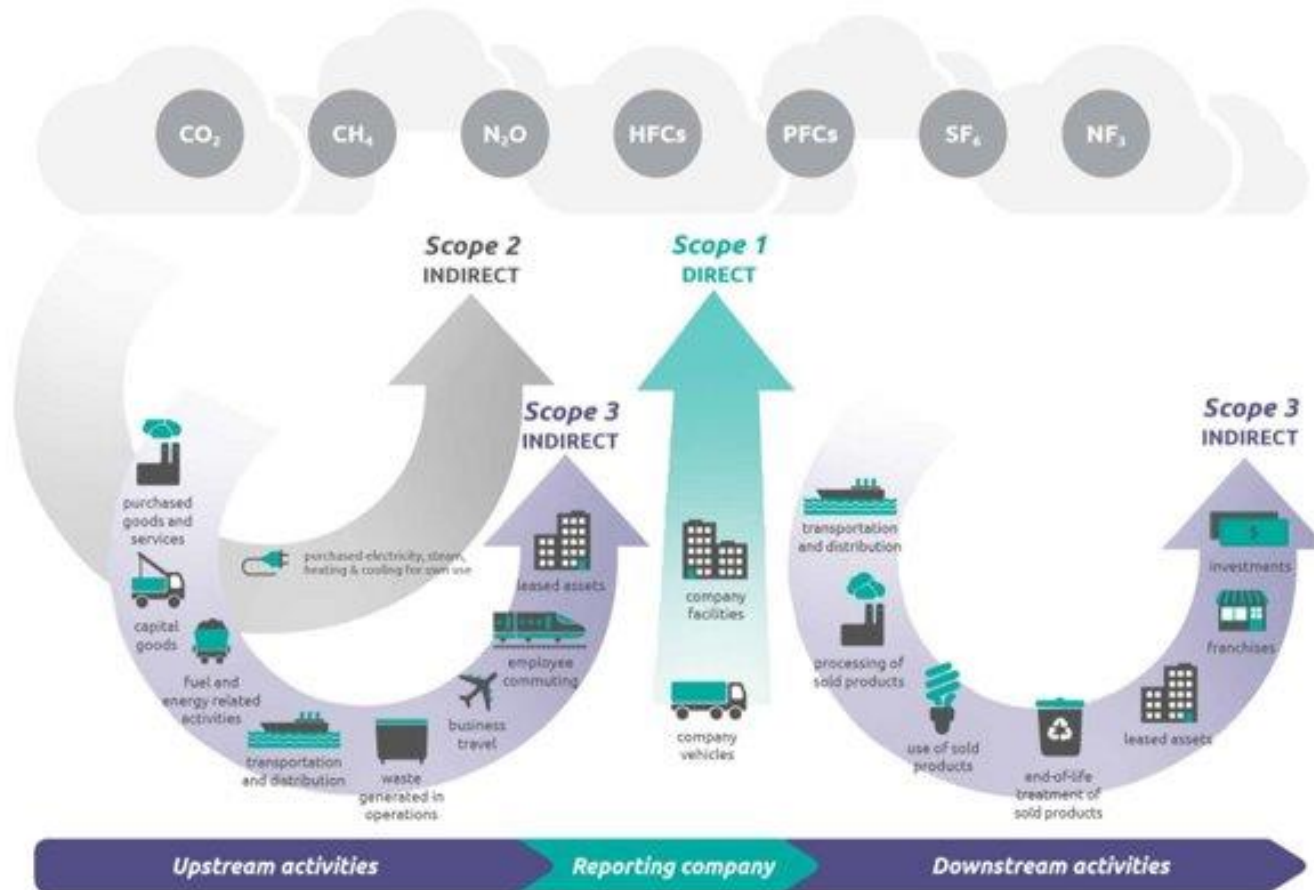
Voorbeeld: Gemeente X gaat bijdragen aan de ambitie om CO2 neutrale & duurzame stad te worden door het wagenpark te verduurzamen, in te zetten op groen in de stad, en energieneutraal vastgoed. Deze doelen moeten zijn bereikt in 2030.

Wie stelt beleid op? Beleidsmedewerker.

Wie stelt vast? Politiek

Wie voert uit? Beleidsmedewerker samen met relevante interne stakeholders

Tip 1: Maak de footprint van je organisatie inzichtelijk

Scope 1 & 2 footprint

Relatief eenvoudig

Direct energieverbruik, mobiliteit, inkoop elektriciteit & verwarming

Scope 3 footprint

Complexer

Upstream = alle ingekochte impact, regulier woonwerk verkeer, productie van ingekochte materialen en transport.

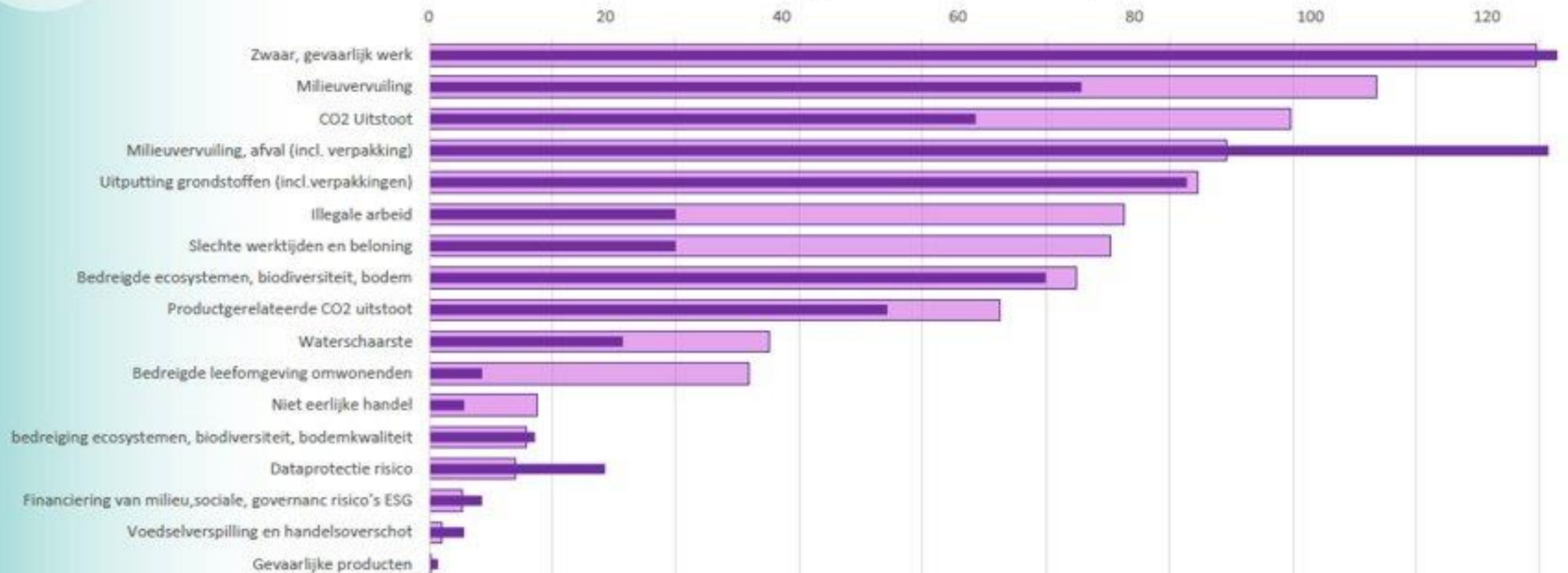
Downstream = gevolgen later in de keten, afvalverwerking

Tip 2: Maak je spend-analyse op orde en koppel de inkoopcategorieën aan MVI thema's

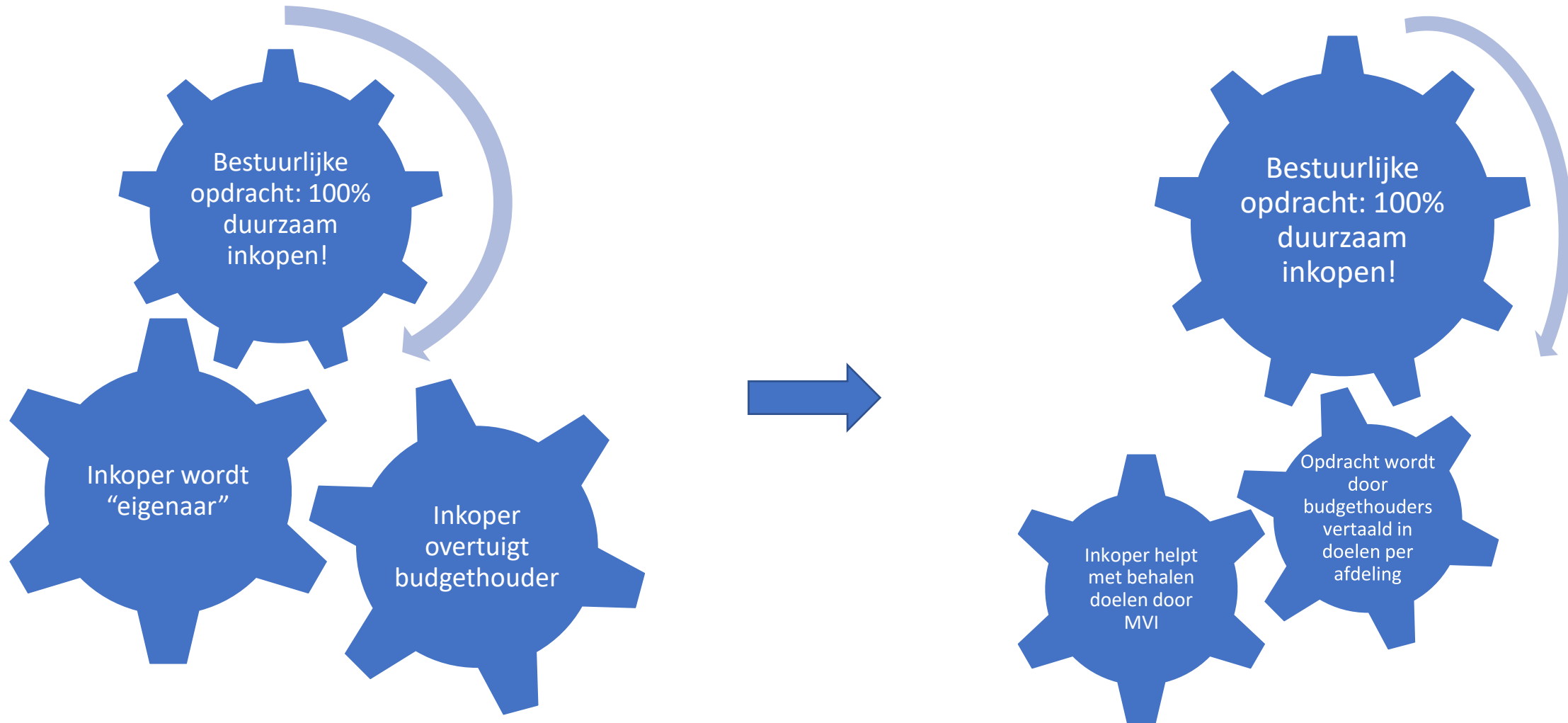
8

Aanwezige MVI-Risico's (# leveranciers en spend)

Risico VS verhouding aantal leveranciers en spend

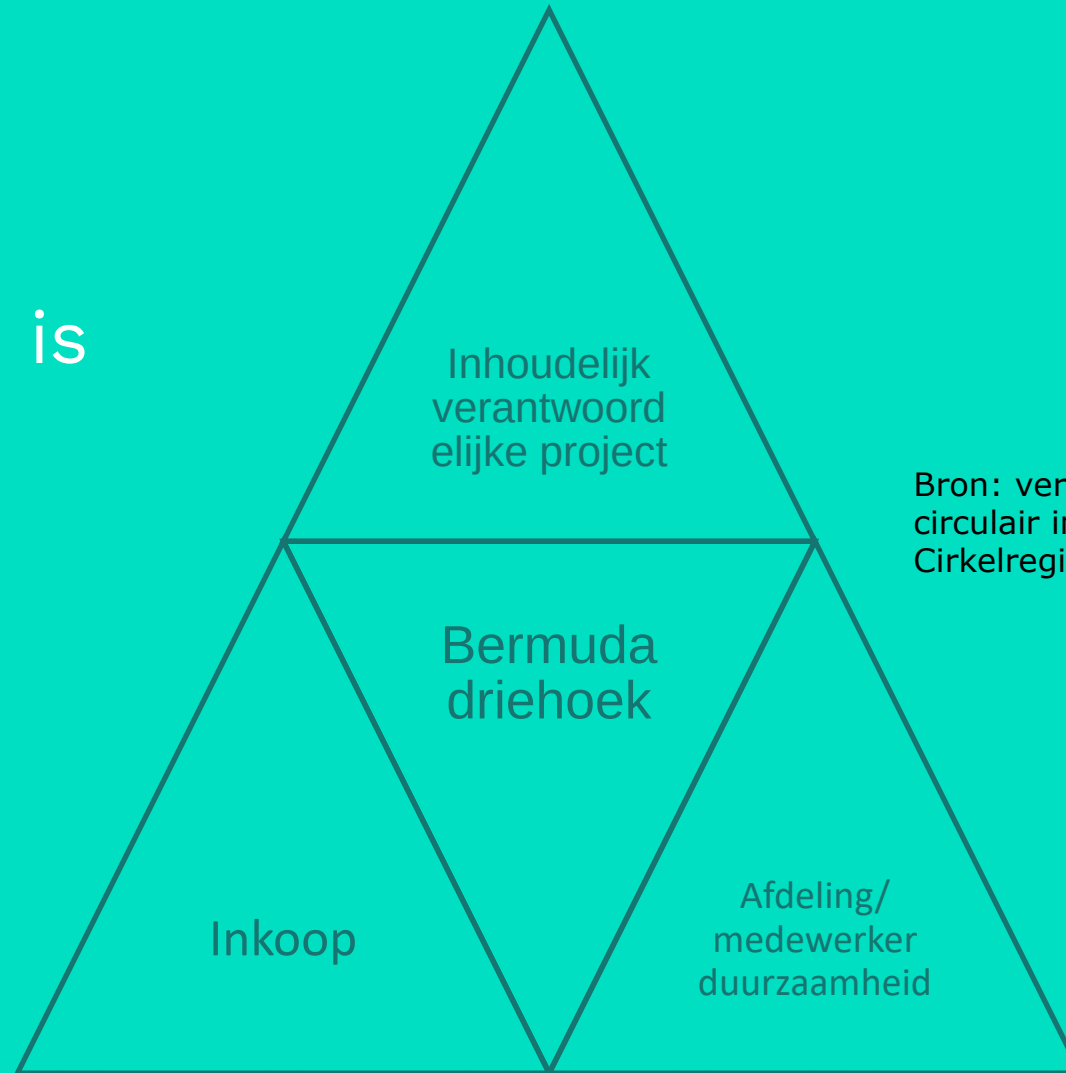
Tip 3: Maak budgethouders mede verantwoordelijk voor de MVI/MVO doelstellingen & resultaten

Tip 4: Beleg de rollen en verantwoordelijkheden

Risico: MVI valt van tafel.
“Iedereen vindt het wel belangrijk, maar niemand is ervan”

Tip: Toets of je aanbestedingen voldoen aan de doelstellingen (tenderboard of eenvoudigere variant)

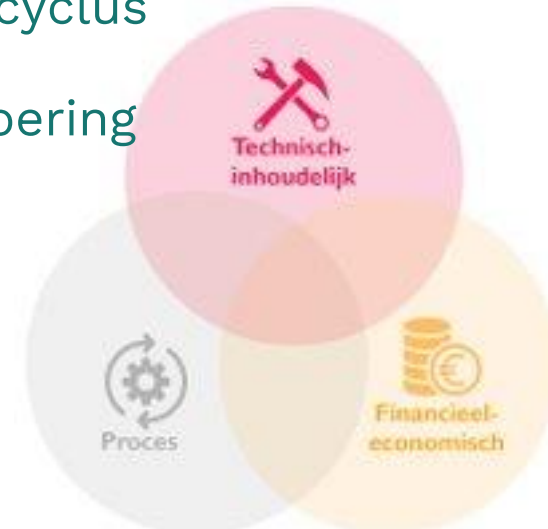
Bron: verkenning svz duurzaam & circulair inkopen, Alliantie Cirkelregio Utrecht, Arcadis.

Tip 5: start met een eenvoudige vorm van monitoring, inspanningsmonitor

Checklist voor beginnende organisaties*:

1. *Marktonderzoek*: Is onderzocht welke marktontwikkelingen er zijn en of er kansen zijn om maatschappelijk verantwoord in te kopen?
2. *Uitvraag*: Is in de offerte-uitvraag of aanbesteding via eisen en/of criteria ingezet op MVI?
3. *Contract*: Zijn de eisen en wensen van de uitvraag geborgd in het contract en zijn er bijvoorbeeld afspraken gemaakt over wat er na de eerste levenscyclus met de materialen gebeurt?
4. *Borging*: Worden de afspraken uit het contract bewaakt tijdens de uitvoering en op de lange termijn?

* Zie de handreiking van CB23

Tip 5: start met een eenvoudige vorm van monitoring, inspanningsmonitor

Voorbeeld 2

Ambitieniveaus:

1 = basis (uitsluitend minimum MVI eisen)

2 = significant (minimumeisen én MVI als kwalitatief gunningscriterium, weging tot bijv.25%)

3 = ambitieus (minimumeisen én MVI als kwalitatief gunningscriterium, weging 25% of hoger)

Aanvullend aanvinken op welke thema's is ingezet

- Social return
- Energietransitie
- Circulair
- Internationale sociale voorwaarden
- Groen/gezonde leefomgeving
- *Etc (afhankelijk van je ambities als organisatie)*

Tip 6: besteed aandacht aan communicatie!

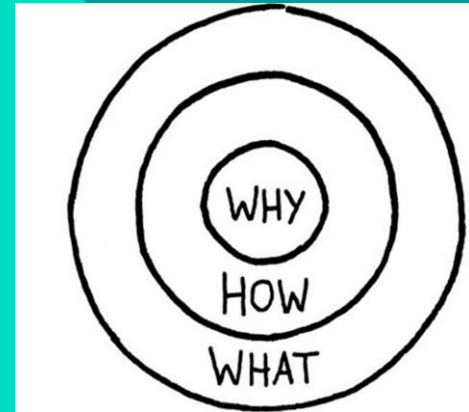
- ✓ Communiceer over de MVI ambities;
- ✓ Communiceer over de impact van de bedrijfsvoering & inkoop;
- ✓ Maak ruimte voor ambassadeurs & koplopers op gebied van MVI,
- ✓ Evalueer en leer van je “fouten”, geef ruimte om fouten te mogen maken;
- ✓ Vier de successen & deel deze binnen en buiten de organisatie
- ✓ Maak een definitie wat duurzaam & circulair inkopen voor jouw organisatie betekent, en wat je in de samenwerking met jouw leveranciers/opdrachtnemers verwacht.

Bron: <https://www.vandersluistransport.nl/index.php/en/kwaliteit-veiligheid-en-milieu/CO2-Prestatieladder>

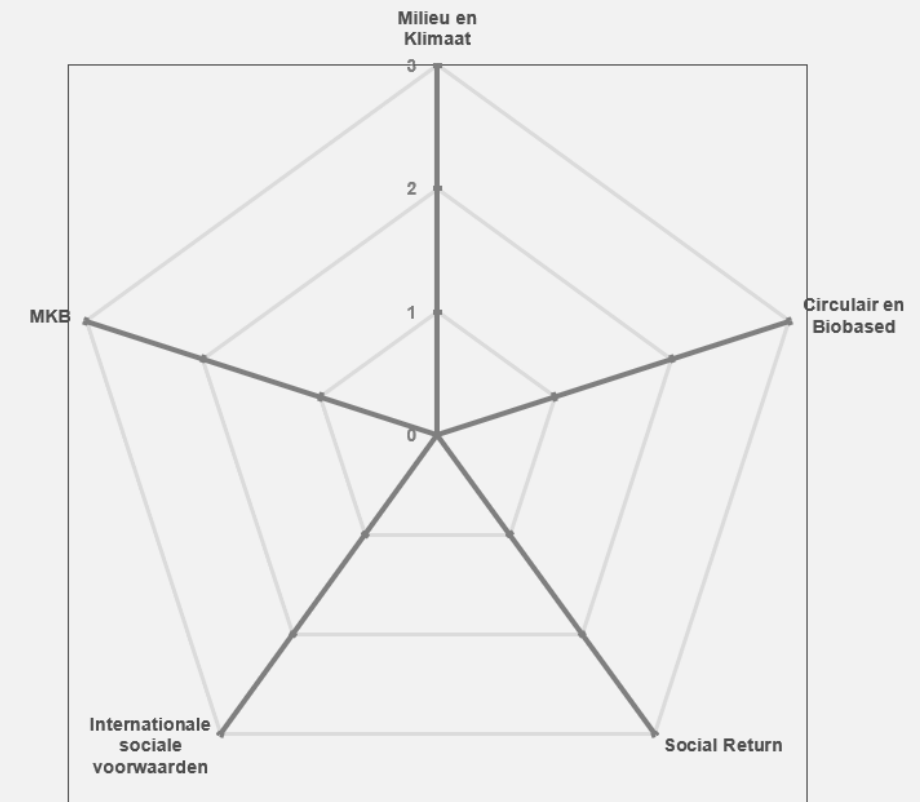
4. Werk je strategie uit

- Vertaal doelen naar inkoopstrategieën
 - Maak per cluster / afdeling / inkoopcategorie (passend bij jouw organisatie) concreet *wat* zij kunnen bijdragen aan het behalen van de doelen

Tip 1: gebruik ambitieweb voor uitwerken kansen & maatregelen per categorie

- Het ambitieweb is een visuele weergave van duurzaamheidsthema's, gekoppeld aan ambitieniveaus.
- Het is een instrument om ambities inzichtelijk te maken, kansen & maatregelen in beeld te brengen en gezamenlijk het belang hiervan te bepalen.

Tip 2: Prioriteiten stellen voor kansrijke projecten en aanbestedingen

Tip 3: Zorg dat de juiste vragen worden gesteld binnen de projecten (bron: WE adviseurs)

1. Heb ik het echt nodig? Heb ik nog iets wat ik kan hergebruiken?
2. Is het product van een hernieuwbare bron/materiaal gemaakt?
3. Kan ik om de meest circulaire/duurzame variant vragen met de kwaliteit functioneel omschreven?
4. Hoe zorg ik dat het product zo lang mogelijk mee gaat, en wie is daarvoor verantwoordelijk?
5. Wat gebeurt er met het product als ik het niet meer nodig heb, en wie is daarvoor verantwoordelijk

Tip 4: maak praktische hulpmiddelen inzichtelijk en beschikbaar

1. MVI Criteria tool www.mvicriteria.nl
2. Wegwijzer Circulair Inkopen <https://wegwijzer.gdci.nl/nl/>
3. Checklists / hulpmiddelen
 - Ambitieweb (<https://www.pianoo.nl/nl/handreiking-aan-de-slag-met-het-ambitieweb>)
 - Circulaire strategieën WE adviseurs met vragen om te stellen bij een project.
 - Leidraad circulair inkopen met checklist/afwegingskader monitoring (CB23) <https://platformcb23.nl/downloads>
 - Handreiking inkopen met de milieuprestatie gebouwen (MPG) <https://www.pianoo.nl/nl/handreiking-inkopen-met-de-milieuprestatie-gebouwen-mpg>
 - Handreiking inkopen met de milieukostenindicator (MKI) <https://www.pianoo.nl/nl/document/17703/inkopen-met-de-milieukostenindicator>
 - ..etc!

Tot slot

Gewoon starten is het belangrijkste!

- Transitie naar duurzaam opdrachtgeverschap vraagt iets van verschillende niveaus in de organisatie.
- Wacht niet tot beleid & strategie op orde zijn om te starten met MVI.
- Geef projecten de ruimte om te experimenteren. Leer ervan, en baseer daar je bredere inkoopstrategie op, of pas deze aan.
- Let op: als je als organisatie geen beleid en strategie hebt, is het risico dat na één enthousiaste pilot projecten weer over gaan tot de orde van de dag.
- Je hebt dus alle niveaus nodig.

Bedankt voor de deelname

Vragen?

- Stel ze zo in de huiskamersessie
- Of mail:
- Sara@circulair.support
- Milan@hang10.company